

اینجرلیک؛ کانون جدید تنش بین آلمان و ترکیه

اختلاف ترکیه و آلمان بر پایگاه هوایی اینجرلیک می تواند باعث فاصله گرفتن آنکارا از غرب در بحران سوریه و همچنین منتفی شدن برنامه عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا دست کم در آینده نزدیک منتهی شود.

اگرچه در 6 سال گذشته به دلیل اهمیت تامین امنیت ترکیه به عنوان یکی از اعضای ناتو و موقعیت استراتژیک پایگاه اینجرلیک در ائتلاف بین المللی ضد داعش، اختلافات ترکیه و آلمان در سایه قرار داشت اما تحولاتی که در غرب آسیا در حال رخ دادن است این تنش را عینی تر کرد. پس از وقوع ناآرامی در سوریه و اعلام نگرانی ترکیه از احتمال تسری بی ثباتی به داخل این کشور، چند کشور عضو ناتو از جمله آلمان تجهیزاتی دفاعی مانند سامانه پدافند موشکی پاتریوت را به پایگاه اینجرلیک در مرز سوریه مستقر کردند. در همین راستا بعد از تشکیل ائتلاف بین المللی ضد داعش به رهبری آمریکا اهمیت این پایگاه نظامی برای غربی ها افزایش یافت.

اینجرلیک به دلیل نزدیکی به مواضع داعش و قرار گرفتن در نزدیکترین موقعیت مرز با سوریه، مکان مناسبی برای استقرار جنگنده ها و حضور مستشاران نظامی بود. هوایماهای نظامی می توانستند در سریع ترین زمان ممکن است خود را به خاک سوریه برسانند و در صورت نیاز به سوخت گیری، با بازگشت به اینجرلیک مدت کوتاهی را صرف این کار کنند. همچنین این پایگاه نظامی در کمترین فاصله با کردستان عراق قرار داشت و لذا برای آلمان که یکی از مهمترین کشورهای تجهیز کننده اربیل به تسلیحات در نبرد با داعش و تروریسم بود، اهمیت ویژه ای داشت. اما به نظر می رسد دیگر اینجرلیک موقعیت پیشین را برای اعضای غربی ائتلاف بین المللی ضد داعش ندارد. اگرچه مقامات ترکیه همچنان خواهان حضور آنها در کشورشان به عنوان تضمینی در جهت مقابله با حمله احتمالی و انتقامی تروریست ها هستند ولی اختلافاتی که میان برلین و آنکارا در چند سال گذشته به وجود آمد اکنون مانع از ادامه این همکاری شده است.

در زمان بحران هجوم آوارگان و پناهجویان به اروپا، ترکیه از نقش خود به عنوان کشوری که می توانست مانع به وجود آمدن بحرانی انسانی در مرزهای اروپای شرقی و تسری آن به بخش های مرکزی قاره سبز شود، به شکل اهرمی برای پیشبرد اهدافش استفاده کرد. آلمانی ها به خاطر دارند که مقامات ترک به جای همکاری در این زمینه به دفعات تهدید می کردند که در صورت صلاحدید دست از ممانعت ورود مردم جنگ زده به سمت مرزهای لهستان و قبرس برخواهند داشت، تاجایی که مرکل مجبور به سفر به مصر و رایزنی با قاهره برای حل این مشکل در شمال آفریقا شد.

در ادامه این تنش ها به واکنش منفی برلین به فضای ارباب ترکیه پس از کودتای ارتش، بازگرداندن مجازات اعدام به قانون کیفری این کشور و از همه مهمتر مخالفت با ورود نمایندگان پارلمان آلمان برای بازدید از نظامیان در اینجرلیک منتهی شد. بر این اساس وزیر امور خارجه آلمان، ترکیه را تهدید به عقب نشینی نیروهای آلمانی از این پایگاه نظامی کرد. وی در این باره گفت: این عقب نشینی تنها شامل بازگرداندن هوایماهای شناسایی تورنادو نخواهد بود و هوایماهای آواکس ناتو مستقر در شهر کنیای ترکیه را نیز دربرمی گیرد. در همین راستا اخباری در مورد تغییر پایگاه نظامیان آلمانی در خاورمیانه منتشر شد که در نهایت اظهارات اورزولا فون در لاین، وزیر دفاع آلمان به این گمانه زنی ها پایان داد. وی با بیان اینکه انتقال نیروهای آلمانی به اردن شدنی است، بازدید خود را از پایگاه هوایی جایگزین اینجرلیک در اردن مثبت ارزیابی کرد. انتقال 250 نظامی آلمانی به همراه تجهیزات نظامی از ترکیه به اردن نیازمند صرف هزینه بالایی است. پیش از این برلین بودجه ای معادل 58 میلیون یورو برای ادامه حضور نیروهای آلمانی در اینجرلیک تصویب کرد که حدود 26 میلیون یورو برای هوایماهای تورنادو و 30 میلیون یورو برای مجهز کردن نظامیان تخصیص داده شده بود. این هزینه گزاف طبق اظهارات کریستوف هرتسل یکی از کارشناسان امنیتی-نظامی آلمانی تنها برای تامین نیازهای نظامی نیروهای این کشور صرف نمی شد. او با اشاره به یکی از ماموریت های آلمان در اینجرلیک، از فعالیت های برلین درباره شنود و جاسوسی از داعش و نیروهای تروریستی تحت حمایت غرب با همکاری آمریکا با استفاده از این پایگاه پرده برداشت. با توجه به این موضوع تداوم حضور آلمانی ها در اینجرلیک با توجه به تغییر تاکتیک غرب در خاورمیانه و برنامه استقرار در خطوط مرزی اردن-سوریه، دیگر توجیهی ندارد. در همین رابطه دو هفته قبل رزمایشی با مشارکت بیش از 7 هزار نظامی و دو جنگنده بمب افکن آمریکایی از 21 کشور در مرزهای اردن و سوریه برگزار شد. گرچه غربی ها هدف از این رزمایش را آمادگی برای مقابله با داعش و تحرکات احتمالی آن اعلام کردند اما واقعیت آن است که شبه نظامیان داعش در این حوزه جغرافیایی حضور ندارند. بر این اساس به نظر می رسد طبق یک تقسیم کار میان کشورهای غربی، آلمانی ها با دامن زدن به اختلافات با ترکیه و وارد کردن این اختلافات به حوزه نظامی و نظامیان مستقر

در اینجرلیک، قصد دارند افکار عمومی داخلی خود را نسبت به تغییر پایگاه و ورود به داخل خاورمیانه توجیه کنند. آلمان در حالی نیازمند حضور در پایگاه هوایی جنوب ترکیه برای شرکت در ائتلاف بین المللی ضد داعش بود که به یکباره پارلمان این کشور در سالگرد کشتار ارمنه به دست امپراتوری عثمانی، موضعی علیه آنکارا اتخاذ کرد. اندکی پس از این موضع گیری نمایندگان پارلمان آلمان خواهان دیدار با نظامیان کشورشان در اینجرلیک شدند. این در شرایطی

بود که به نظر می رسد آنها واکنش آنکارا را پیش بینی کرده بودند و همان طور که انتظار می رفت آنکارا با این مساله مخالفت کرد. مخالفت ترکیه با درخواست نمایندگان پارلمان که در حوزه امنیتی و نظامی قرار نداشتند بدون شک می توانست تهییج کننده افکار عمومی آلمان و در نتیجه توجیه کننده صرف هزینه ای جدید برای انتقال لجسیتک و نظامیان به اردن از یک سو و حضور در قلب خاورمیانه باشد.

بر این اساس اختلاف ترکیه و آلمان بر سر مساله پایگاه هوایی که در نهایت به خارج کردن آنکارا از بازی غرب در بحران سوریه منتهی می شود و همچنین دست کم در آینده نزدیک پیشبرد پروژه عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا را منتفی می سازد. زیرا لازم به یادآوری است که در سالیان گذشته که رهبران ترک درصدد پیوستن به این اتحادیه بودند، برلین به عنوان مهمترین اقتصاد اتحادیه اروپا مخالف جدی این اتفاق بود.

منبع : الوقت